

KIES VOOR HORECA

**LOKAAL
MEMORANDUM**

2018

Disclaimer:

Horeca Vlaanderen streeft er steeds naar zorgvuldige en correcte informatie te verschaffen. Gelet op deze inspanningsverbintenis, wijzen we elke aansprakelijkheid af voor fouten of onnauwkeurigheden in de inhoud van dit document en voor schade van welke vorm dan ook die voortvloeit uit het gebruik van de aangeboden informatie.

INHOUD

1. Algemeen horecabeleid	6
1.1. Het horecabeleidsplan	6
1.2. Overlegcultuur	7
2. Toerisme	8
2.1. Toeristische promotie en aanbod	8
2.2. Logiesbeleid (of: wat te doen met Airbnb?)	9
3. Economie	11
3.1. Starters in de horeca	11
3.2. Deloyale concurrentie	12
3.3. Deeleconomie	13
3.4. Concessies en drankafnameovereenkomsten	14
4. Financiën	15
4.1. Terrasbelastingen	15
4.2. Toeristenbelasting	15
4.3. "Pestbelastingen"	17
4.4. Subsidies, premies en vergunningen	18
5. Cultuur & feest	20
5.1. Feest- en cultuurbeleid	20
5.2. Nachtleven	21
5.3. Veilig thuis	22
6. Mobiliteit en openbare werken	23
6.1. Mobiliteitsplannen	23
6.2. Openbare werken	24
6.3. Erfgoed	24
6.4. Signalisatie	25
7. Leefmilieu	26
7.1. Lage emissiezones	26
7.2. Rookverbod	26
7.3. Geluidsreglementen	27
8. Provinciale verkiezingen	28
8.1. Toerismebeleid	28
8.2. Economisch beleid	29
8.3. Mobiliteit	31
9. Checklist	32

Voorwoord

Er is geen enkel beleid dat een grotere en directere impact heeft op een horecaonderneming dan het lokale beleid. Geen enkele besluitvormer staat dichterbij het lokale ondernemerschap. De verkiezingen voor nieuwe provincie-, gemeente- en districtsraden van 2018 zijn dus van zeer groot belang voor de horeca.

We nodigen alle partijen uit om zich via ons memorandum te stofferen over de leefwereld van de lokale horecaondernemer. Want na de verkiezingen begint het echte werk. Wanneer de coalities gesloten worden en de bestuursakkoorden geschreven, hopen we dat dit "KIES VOOR HORECA" memorandum een nuttig en nodig instrument kan zijn.

Het lokale "KIES VOOR HORECA" memorandum van Horeca Vlaanderen werd geschreven in Brussel en kan dus nooit de realiteit van alle Vlaamse gemeenten en provincies weergeven. Toch is het niet vanuit een ivoren toren neergepend. Met hulp van Iris Vererfven van de Universiteit Gent werd een ruime bevraging georganiseerd binnen de bestuursleden van Horeca Vlaanderen en werd met heel wat lokale stakeholders gepraat. Het is op basis van deze input dat dit adviesdocument tot stand kwam.

Uiteraard is het aan onze lokale beroepsverenigingen om hierbij ook de specifieke lokale aandachtspunten toe te voegen. Want we willen een partner zijn om samen met de lokale besturen te bouwen aan een goed horecabeleid.

Het "KIES VOOR HORECA" memorandum focust hoofdzakelijk op de bevoegdheden van de gemeenten en de districten. In een laatste hoofdstuk wordt ook naar de provincies gekeken.

We hopen alvast dat we in 2024 kunnen terugblikken op heel wat nieuwe realisaties vanuit deze insteek. Want horeca laat het centrum van elk dorp, gemeente, district of stad bruisen! Het is ten slotte het peper en zout van onze samenleving.

Veel succes met de verkiezingen!

Filip Vanheusden
Voorzitter

Thierry Lemahieu
Ondervoorzitter

Matthias De Caluwe
CEO

1. ALGEMEEN HORECABELEID

1.1. Het horecabeleidsplan

Probleemstelling

Horeca vervult een centrale plek in het gemeentelijk leven. Het economische aandeel van de horecasector is aanzienlijk. Gemeenten beschouwen horeca soms iets teveel als een organisch gegeven dat groeit en verdwijnt. Het is belangrijk na te denken over de plaats, de functie en de mogelijkheden die de horeca heeft in de gemeente.

De beste en meest grondige manier om een horecabeleid uit te werken is aan de hand van een formeel horecabeleidsplan. Dit beleidsplan is een draaiboek om horeca in steden en gemeenten kwalitatief tot een hoger niveau te tillen. Horecabeleid heeft raakpunten met heel wat beleidsdomeinen zoals economie, stedenbouw, toerisme, jeugd, veiligheid en preventie, leefmilieu enz. Een eenduidig en sterk horecabeleid vraagt daarom uitgebreid overleg en coördinatie. Een horecabeleidsplan kan op verschillende manieren aangepakt worden. Het kan gebaseerd zijn op een ruim onderzoek, maar het kan ook een korter visiedocument zijn. Het allerbelangrijkste is dat het in samenwerking met de horecaondernemers opgesteld wordt. De beste spreekbuis voor hen is de lokale beroepsvereniging van Horeca Vlaanderen. Kenniscentrum Guidea biedt een tool aan om tot een horecabeleidsplan te komen en ontwikkelde in samenwerking met VVSG een "Horecabeleidsplan Light". Aan de hand van dit plan kunnen gemeenten zelf horecabeleidsplannen of onderdelen ervan opmaken.

De realisatie van een horecaplan is een werk van vele jaren. Zowel door invloed van de tijd als door praktische problemen zal er geregeld bijgestuurd moeten worden. Hier moet weer gebruik gemaakt worden van de expertise die de horecaondernemers zelf hebben. Een horeca-coach kan op dit vlak een cruciale rol inspelen. Ten slotte kan een horecabeleidsplanplan en winkelplan samengevoegd worden tot eenzelfde beleidsplan. Beide domeinen zijn sterk verbonden met elkaar. Hier moet rekening gehouden worden met het feit dat horeca-uitbaters op een ander moment beschikbaar zijn dan winkeliers.

Beleidsvoorstellen

- Elke gemeente ontwikkelt een eigen horecabeleidsplan.
- Naargelang de omvang van de lokale horeca kan men opteren voor een volledig horecabeleidsplan of een light-versie.

1.2. Overlegcultuur

Probleemstelling

Steden en gemeenten nemen vele initiatieven. Deze initiatieven kunnen geregeld een grote impact hebben op een horecazaak. Worden parkeerplaatsen tijdelijk opgeofferd voor een event? Doet de gemeente een bijzondere actie om toeristen aan te trekken? Zal de straat onderbroken worden? Allemaal zaken die soms (moeten) gebeuren, maar die de nodige wroef opleveren wanneer het onverwacht is. Erger wordt het zelfs wanneer de ene gemeentedienst niet op de hoogte is van mogelijke ingrepen of acties van de andere gemeentedienst. Alles valt of staat met goede communicatie. Vele problemen kunnen voorkomen worden wanneer de gemeente tijdig met de horecaondernemers overlegt. Op die manier is iedereen niet alleen tijdig gewaarschuwd, maar kunnen plannen ook bijgestuurd worden. Wie weet er beter dan de lokale horecaondernemer hoe de situatie lokaal is? Het geeft de ondernemers ook de kans om eventueel zelfs eigen initiatieven te ontwikkelen, in aanvulling van de gemeente.

De beste situatie is wanneer er in de gemeentelijke administratie één persoon verantwoordelijk is voor de relaties met de horeca. Deze horeca-coach kent het werkveld, anticipeert op de gevoeligheden en ziet opportuniteiten.

Beleidsvoorstellen

- Installeer een structureel overlegplatform tussen de horeca en het gemeentebestuur. Liefst staat deze nog los van een eventueel middenstandsoverleg: horecaondernemers kunnen niet op dezelfde ogenblikken vergaderen als de andere middenstanders.
- Duid een horecacoach aan. In grotere horecakernen is dit een meer dan voltijdse taak. In kleinere kernen kan dit een deeltijdse opdracht zijn. Belangrijk is dat er een aanspreekbaar persoon is die de horeca goed kent.
- Voor een heel aantal zaken kan het interessant zijn om een horeca-overleg te voorzien voor een cluster van gemeenten. Welke zijn de gezamenlijke toeristische troeven? Hoe de culinaire parels of uitgangsbuurtten uitspelen? Enkele gemeenten samen kunnen een interessante aantrekkingspool vormen en kunnen samen problemen aanpakken.
- Zet ondernemers niet voor voldongen feiten, maar zorg ervoor dat alle zaken met een zekere impact op voorhand overlegd werden.
- Hou zelf een databank bij met alle horecazaken in de gemeente. De horeca is een sector die voortdurend in verandering is. Zo weet u met wie u moet spreken. Op www.horecavlaanderen.be vindt u de voorzitter van uw lokale beroepsvereniging terug. Hij is uw eerste aanspreekpunt.

2. TOERISME

2.1. Toeristische promotie en aanbod

Toerismebeleid in een gemeente is vaak een onderdeel van het cultuurbeleid. Dit is een groot misverstand. Toerisme wordt zo gelijk gesteld aan cultureel erfgoed. Maar toerisme is meer dan dat en is vooral een groeiende economische sector. In Vlaanderen wordt bijna 6% van ons BBP door toerisme gecreëerd. In gans Europa is de sector de tweede belangrijkste werkgever, met veel werk voor laaggeschoolden. Elke gemeente moet daarom nadenken over zijn toeristische aantrekkingskracht en deze op een slimme manier uitspelen.

De horecasector moet een volwaardige partner in het toerismebeleid zijn. De meeste toeristische tewerkstelling wordt immers gecreëerd in de hotels, restaurants en cafés. Horecaondernemers kunnen bovendien als ambassadeur van het lokale toerismebeleid optreden.

Daarnaast is ook de horeca zelf een toeristische aantrekkingspool. Neem de promotie van de eet-, drink- en tafelcultuur in uw gemeente op. Promoot de streekproducten of het lokaal bier en laat weten waar dit genuttigd kan worden. Ontwikkel zelf toeristische producten rond de trekpleisters die u heeft, en betrek daarbij de lokale horeca. En als u de toerist kan verleiden om meerdere nachten in de gemeente te blijven overnachten, wordt de opbrengst nog groter.

Ook hier is het van groot belang dat de toeristische initiatieven en promotie in goed overleg met de horeca zelf tot stand komt.

Beleidsvoorstellen

- Elke gemeente heeft een schepen van toerisme nodig. Liefst wordt deze bevoegdheid toegevoegd aan die van de schepen van economie.
- Ontwikkel een toeristische promotie en aanbod in overleg met de horeca.
- Informeer de toerist via een afzonderlijke toeristische website of duidelijke toeristische pagina's. Voeg hierbij ook het aanbod van restaurants, cafés en hotels en B&B's.

2.2. Logiesbeleid (of: wat te doen met Airbnb?)

Probleemstelling

Niet elke gemeente is een toeristische trekpleister met een uitgebouwd aanbod aan logiesmogelijkheden. Maar evengoed zijn er weinig gemeenten die over geen enkel aanbod beschikken, soms zelfs zonder dat de gemeentelijke overheid er zich goed van bewust is. Het is dus wijs als gemeente om stil te staan bij een logiesbeleid.

Maak een correcte lijst op van alle logies die aangemeld zijn bij Toerisme Vlaanderen in de gemeente. Deze kan u via uw (toeristische) website promoten. Weet ook dat elke toerist die u rechtstreeks naar het hotel of de B&B kan leiden, het meest opbrengt voor de ondernemer. Hier vallen de hoge kosten van tussenpersonen zoals Booking.com weg. Daarnaast zal letterlijk geen enkele gemeente kunnen ontsnappen aan de nood om een beleid te voeren omtrent Airbnb.

Via Airbnb kunnen particulieren eenvoudig kamers (of zelfs woningen of appartementen) aanbieden aan de toeristische markt. Dit platform kent een exponentieel succes, waarbij er waarschijnlijk geen enkele gemeente in Vlaanderen is waar geen aanbod via Airbnb te vinden is. Een gemeente doet er echter goed aan hier een doordacht beleid rond te voeren. Logiesaanbod via Airbnb is niet noodzakelijk illegaal, maar kan het wel zijn. Illegaal logiesaanbod leidt niet alleen tot deloyale concurrentie met het reguliere aanbod, maar doet ook vragen rijzen rond het volgen van de regels van brandveiligheid, voedselveiligheid, fiscaliteit en veiligheid. Bovendien blijkt het aanbod zich niet te beperken tot de occasionele verhuurder, maar stijgt het aantal aanbieders bij Airbnb die meerdere logies aanbieden. Dit kan druk zetten op huurprijzen in bepaalde wijken. In huurgebouwen is het aanbieden van logies bovendien vaak strijdig met de huurcontracten en blokreglementen. Steden en gemeenten hebben de bevoegdheid om op te treden. Horeca Vlaanderen dringt erop aan dat zij dit doen door het beleid vanuit de gemeente in overeenstemming te brengen met het Vlaams logiesdecreet en indien nodig bijkomende voorwaarden op te leggen. Volgens het logiesdecreet moet ook elk Airbnb-aanbod aangemeld zijn én moet het voldoen aan de basisvoorwaarden van het toeristisch logies, waaronder brandveiligheid en hygiëne. Aangezien het aanbod op Airbnb meestal 'anoniem' gebeurt, kan de gemeente een belangrijke rol spelen in het handhavingsbeleid van het logiesdecreet. Verder kunnen steden en gemeenten ingrijpen door een maximaal aantal verhuurde nachten per jaar op te leggen en erop toe te zien dat dezelfde regels op Airbnb van toepassing zijn als op ander logies.

Beleidsvoorstellen

- Gemeenten promoten hun aangemeld logiesaanbod.
- Gemeenten zijn een expliciete partner voor de Vlaamse overheid in het handhaven van het logiesdecreet, meer bepaald in de controle op het Airbnb-aanbod.

VAN A TOT Z NAAR
JE EIGEN HORECAZAAK

STARTERS BROCHURE

3. ECONOMIE

3.1. Starters in de horeca

Probleemstelling

Velen voelen zich geroepen, maar weinigen zijn uitverkoren. Dit aloude spreekwoord gaat ook op voor de horeca. Het aantal starters in de horeca blijft erg hoog, maar de helft van al deze starters bestaat na vijf niet meer. Het is van groot belang dat ondernemers die een horecazaak opstarten van bij het begin goed beseffen wat nodig is om een zaak rendabel te maken én dat ze goed op de hoogte zijn van alle regels en voorschriften.

Horeca Vlaanderen geeft een startersbrochure uit, die door elke gemeente kan aangepast worden. De gemeente kan de eigen gemeentelijke regels in de brochure opnemen, naast alle andere voorschriften die aan een horecaonderneming worden opgelegd.

Horeca Academie biedt dan weer opleidingen op maat aan om starters te wapenen en ondernemerschap te versterken. Alle opleidingen zijn gratis en in de buurt. Kandidaat-ondernemers die zich aanbieden bij het economieloket van de gemeente, kunnen zo snel alle correcte en noodzakelijke info krijgen.

De beste manier om de starters goed op weg te helpen, is ze te blijven opvolgen. Wie kan dit beter dan andere horeca-ondernemers. Via een peterschapsproject binnen de gemeente kunnen ervaren ondernemers nieuwkomers helpen. Dit gebeurt best binnen de schoot van Horeca Vlaanderen.

Beleidsvoorstellen

- De gemeente voegt de eigen gemeenteregels toe aan de startersbrochure van Horeca Vlaanderen.
- De gemeente promoot de startersbrochure en het opleidingsaanbod van Horeca Academie via economieloket en website.
- De gemeente promoot ook de Gedragscode drankafnameovereenkomsten voor nieuwe café-uitbatingen en de café-opleiding voor startende café-uitbaters.
- De gemeente moedigt in samenwerking met Horeca Vlaanderen een peterschapsbeleid aan onder de lokale horeca.

3.2. Deloyale concurrentie

Probleemstelling

Ondernemers zijn niet tégen maar vóór concurrentie. Maar concurrentie moet wel eerlijk gebeuren. Concreet betekent dit dat concurrenten met "gelijke wapens" moeten kunnen strijden. Een ondernemer die voldoet aan alle regels en die moet concurreren met een andere speler in dezelfde sector, die niet aan deze regels moet voldoen, die ondervindt deloyale concurrentie. Gemeenten moeten erop toezien dat er een gelijk speelveld is voor alle spelers op de markt. Vooral in de horeca is dit van belang. Er zijn immers heel wat voorbeelden van (vaak goed bedoelde) initiatieven die regelrecht deloyale concurrentie betekenen voor horeca-uitbaters. We geven enkele voorbeelden.

Heel wat kantines van verenigingen worden uitgebaat door vrijwilligers. Door een gebrek aan loonkosten kunnen zij veel goedkopere prijzen hanteren dan de reguliere horeca. Overheden moeten vermijden dat ook zij initiatieven nemen met vrijwilligers: het kan niet dat een overheid zelf op deze wijze haar eigen horeca beconcurrereert.

Sociale restaurants worden opgericht om bepaalde doelgroepen goedkope maaltijden en gezelschap aan te bieden. Hier is niets mis mee. Gemeenten die echter deze sociale restaurants openstellen voor een breed publiek aan lage prijzen en met ruime promotie, doen aan deloyale concurrentie.

Gemeenten geven graag toestemming voor tijdelijke zomerbars, strandbars of andere pop-ups. Ook hier is er een gevaar voor deloyale concurrentie. Het uitgangspunt moet altijd blijven dat deze tijdelijke uitbatingen aan dezelfde regels en voorwaarden moeten voldoen als gewone uitbatingen. Een zomerbar op het marktplein zou op zijn minst dezelfde terrastaksen moeten betalen als andere horecazaken. En zelfs dan is de pop-up in het voordeel: er zijn geen kosten voor de uitbating in de rest van het jaar, lagere of geen huurlasten en dergelijke meer. Pop-ups eten een graantje mee op de meest lucratieve momenten van het jaar. Dit kan, maar op zijn minst met een gelijk speelveld en met mogelijkheden voor bestaande horeca om ook deel te nemen. Pop-ups mogen geen 'afroomeffect' hebben, ze moeten bijdragen tot de uitstraling en de beleving van de buurt en zo zorgen voor méér bezoekers. Een goede toetsing met de lokale horeca is hiervoor noodzakelijk.

Indien een overheid zelf een horecazaak wil uitbaten, gebeurt dit best door de zaak in concessie te geven aan de private sector (zie hiervoor 3.4).

Bovendien wordt de horecamarkt volledig opengegooid door de afschaffing van de vestigingswetgeving. Gemeenten doen er dus goed aan ook zelf een opvolgingsbeleid naar nieuwe ondernemingen te voeren om na te gaan of de regels gevolgd worden.

Beleidsvoorstellen

- Gemeenten volgen een strikt beleid om deloyale concurrentie zoveel mogelijk te vermijden.
- Gemeentebesturen organiseren zelf geen deloyale concurrentie ten aanzien van de horeca. Gemeenten werken zelf niet met vrijwilligers in horeca-activiteiten en beletten dat gemeentelijke infrastructuur voor deloyale concurrentie kan gebruikt worden.
- Sociale restaurants zijn gericht op een specifieke doelgroep. Indien ze ruimer toegankelijk zijn, moeten er minstens variabele prijzen toegepast worden, waarbij de prijs voor personen die niet financieel behoeftig zijn, steeds marktconform moet zijn.
- Gemeenten zijn wijs in het toelaten van pop-ups en zomerbars en deze moeten aan minstens dezelfde regels voldoen als reguliere zaken. Ook bestaande horeca moet kunnen deelnemen aan deze pop-ups. Het plaatsen van pop-ups wordt altijd afgetoetst met de lokale ondernemers.
- Het helpt ook om te kijken welke regels in de buurgemeenten gelden. Indien een gemeente veel striktere regels of hogere lasten oplegt dan een buurgemeente, leidt dit tot een concurrentienadeel voor de eigen horeca.
- De gemeente voorziet budgettair best ruimte om de noodzakelijke opvolging te geven aan het opstarten van nieuwe zaken en het beheersen van initiatieven van deeleconomie (zie volgende punt).

3.3. Deeleconomie

Probleemstelling

Deeleconomie is een ruim begrip voor allerlei commerciële activiteiten die door particulieren ontwikkeld worden via een internetplatform. Voor de horeca is Airbnb daarin zeker het belangrijkste (zie 2.2.), maar er zijn nog heel wat andere initiatieven. Heel wat platformen leggen zich toe op het verspreiden van maaltijden, dranken, cateringdiensten of andere horeca-ervaringen. Opnieuw geldt de regel dat ondernemers vóór concurrentie zijn, maar dat het eerlijke concurrentie moet zijn.

De gemeente moet er mee op toezien dat het aanbod via de deeleconomie aan dezelfde regels wordt onderworpen als het reguliere aanbod. De gemeenten zijn ook de best geplaatst om Vlaamse en federale diensten te helpen dit aanbod te lokaliseren. Gemeenten zijn best terughoudend om zelf van dit soort dienstverlening gebruik te maken.

3.4. Concessies en drankafnameovereenkomsten

Probleemstelling

Gemeenten zijn soms ook zelf horecaondernemer. De lounge van het cultuurcentrum, de cafetaria van de sporthal of de bistro van het dienstencentrum horen soms tot de beter draaiende horecazaken van de gemeente. Zoals eerder gezegd geven de gemeentebesturen deze ondernemingen best in concessie aan de private sector. In deze concessies merkt Horeca Vlaanderen soms heel wat problemen. Ten eerste is het belangrijk dat de concessie wordt gegeven aan de horecaondernemer zelf en niet aan een brouwer of drankenhandelaar. In dat geval ontstaat er immers een tussenspeler die de horecaondernemer een drankafnameovereenkomst zal opleggen die mogelijk erg negatief is voor de uitbater. Een rechtstreekse concessie vermijdt dit probleem. Over de nadelige gevolgen van drankafnameovereenkomsten bracht Horeca Vlaanderen een brochure uit. Ten tweede vraagt Horeca Vlaanderen om in de concessieovereenkomsten met de uitbaters zo veel mogelijk bepalingen van de Handelshuurwet over te nemen, aangezien deze, o.a. omtrent de duur en de mogelijkheid op huurhernieuwing, een aantal belangrijke zekerheden en beschermingen inhouden voor de uitbater, die ook de continuïteit van de uitbating ten goede zullen komen. Een concessie kan immers veel beperkter zijn in tijd dan een handelshuurovereenkomst en bevat vaak niet het recht op hernieuwing. Dit heeft voor gevolg dat een uitbater, die er tijdens de duur van de hem verleende concessie voor gezorgd heeft dat de horecagelegenheid een bloeiende zaak is geworden, op het einde van zijn concessie zonder meer opgevolgd zou kunnen worden door een 'overnemer'. Horeca Vlaanderen vraagt ook aan de Vlaamse decreetgever om hier in het nieuwe Vlaamse handelshuurdecreet al rekening mee te houden.

Ten derde moeten gemeentebesturen voldoende vrijheid geven aan hun concessiehouders. We lezen soms concessies na die openingstijden, prijzen, aanbod, dienstverlening en faciliteiten voor de gemeente regelen. Dit is niet alleen soms onwettig, maar verhindert de uitbater om zijn zaak echt rendabel te maken.

Beleidsvoorstellen

- Gemeenten die horecazaken in concessie geven, doen dit rechtstreeks aan horecaondernemers. Op die manier worden drankafnameovereenkomsten vermeden.
- Concessies volgen zoveel mogelijk de minimale voorwaarden van de handelshuurwet (of het handelshuurdecreet).
- Gemeenten leggen geen detaillistische en onrealistische uitbatingsvoorwaarden op.

4. FINANCIËN

4.1. Terrasbelastingen

Probleemstelling

Mooie en gezellige terrassen zijn een van de uithangborden van steden en gemeenten. Terrasreglementen zorgen bij de ondernemers voor heel wat misverstanden. Vaak is de regulering onduidelijk, onnoemelijk ingewikkeld en niet vlot te raadplegen. Daardoor zijn ook de tarieven die opgelegd worden onduidelijk voor de horecaondernemers. Zij kunnen soms niet op voorhand berekenen hoeveel het zetten van een terras hen zal kosten. Daarenboven zijn de tarieven vaak heel hoog en blijven de belastingen doorlopen, ook wanneer terrassen niet bereikbaar zijn door wegenwerken. Door de invoering van het rookverbod is het ook wenselijk om de terrassen langer te kunnen zetten dan gemeentebesturen op dit ogenblik soms toelaten. Tenslotte willen steden vaak een verregaande uniformiteit in de terrassen opleggen. Deze uniformiteit leidt soms tot disproportionele kosten/ investeringen voor de uitbater.

Beleidsvoorstellen

- Een terrasreglement is eenvoudig, duidelijk en voorspelbaar en gemakkelijk te vinden op de website van de gemeente. Terrassen moeten eventueel het ganse jaar door plaatsbaar zijn.
- De belasting mag niet disproportioneel zijn.
- Indien de gemeente uniformiteit wil opleggen wat betreft de terrasinfrastructuur, dan moet dit in nauw overleg met de betrokken horeca beslist worden, met zekere vrijheidsgraden en met aandacht voor een correcte prijs/kwaliteit-verhouding.

4.2. Toeristenbelasting

Probleemstelling

Een belasting op mensen die in logies overnachten in de gemeente noemt men een toeristenbelasting. De gemeente acht het in dat geval nodig dat deze toeristen een dermate gebruik maken van de gemeentelijke infrastructuur en diensten, dat daar een belasting tegenover mag staan. Deze toeristenbelasting kan tot vele problemen leiden. In de eerste plaats is een zekere terughoudendheid aangewezen: die gemeenten waar de "druk" vanuit het toerisme beperkt is, onthouden zich best ook van toeristenbelasting.

4.3. "Pestbelastingen"

Probleemstelling

Sommige belastingen doorstaan de tand des tijds maar verliezen hun relevantie. Andere bereiken de beoogde doelstelling niet. Dit soort belastingen dreigen "pestbelastingen" te worden en worden best afgeschaft.

De belasting op nachtvergunningen of openblijven na sluitingsuur is een taks om publieke inrichtingen de toelating te geven hun inrichting langer open te houden dan toegelaten in het politiereglement van de gemeente. Deze periodieke vergunning vormt een probleem omdat uitbaters vooraf niet altijd weten hoe de nacht zal verlopen. Bij een verkeerde inschatting loopt de uitbater of zijn winst mis of risico op een hoge boete. Dit systeem is niet meer van deze tijd en brengt bovendien een concurrentienadeel mee tegenover de "daghoreca". Horeca Vlaanderen stelt dan ook voor om deze belasting op te heffen. De belasting op dranksluiterijen is eveneens een relict uit het verleden. Een sluiterij is elke inrichting waar gegiste en/of geestrijke dranken worden aangeboden, verkocht of geleverd per hoeveelheden van zes liter of minder voor verbruik elders. Als tapperij wordt beschouwd elke inrichting waar ter plaatse te verbruiken gegiste en/of geestrijke dranken worden verkocht, uitgezonderd waar deze dranken enkel op of gedurende maaltijden worden geschonken. Horeca Vlaanderen vraagt dat deze belasting opgeheven wordt.

Beleidsvoorstellen

- Ouderwetse belastingen zoals deze op nachtvergunningen of dranksluiterijen worden best afgeschaft.
- Horeca is de meest arbeidsintensieve sector in het land met de hoogste lasten op arbeid ter wereld. Het is al zeer moeilijk om een horecazaak rendabel te maken. Gemeenten weerhouden er zich beter van extra specifieke lasten op deze sector te leggen.
- Een transparant en rechtszeker beleid vereist dat de gemeente op de website een eenvoudig terug te vinden overzicht geeft van alle lasten ten aanzien van ondernemingen.

4.4. Subsidies, premies en vergunningen

Probleemstelling

De dienst financiën van een gemeente moet niet alleen belastingen heffen, maar kan ook subsidies uitreiken. Aangezien lokale besturen een uitgebreide bevoegdheid hebben inzake financiële tegemoetkomingen, kunnen deze heel uiteenlopend zijn per stad of gemeente.

Een greep uit de verschillende subsidies en premies:

- Starterspremie
- (gevel)renovatiepremie
- Energiepremie
- Premie toegankelijkheid handelszaken
- Vestigingssubsidie
- Verhuissubsidie
- Subsidie innovatie handelszaken
- Subsidie uniformiseren stad (vb: tussenkomen in kosten uniformiseren terrassen)

Een lokaal bestuur kan via subsidies en premies een sturend effect hebben op de lokale horeca. Dit gaat van algemene uitstraling en properheid van de stad tot onrechtstreekse subsidie door kwijtschelding van terrasbelasting bij tijdelijke onbereikbaarheid door wegenwerken.

Daarnaast reikt een gemeente ook heel wat vergunningen uit. Het verkrijgen van vergunningen voor oprichting, uitbreiding of aanpassing kan nog steeds heel lastig zijn. De aanvraagtermijnen zijn vaak lang en de eisen zijn streng. Stel een deadline om aangevraagde subsidies en vergunningen binnen een bepaalde periode af te werken. De behandelingstermijn van dossiers zou op maximum dertig dagen gezet kunnen worden.

Beleidsvoorstellen

- Steden kunnen horecabeleid mee vorm geven via subsidies. Ontwikkel dit beleid best in overleg met de lokale horeca.
- Gemeentelijke diensten moeten ondernemers kunnen doorverwijzen naar de subsidiemogelijkheden van onder meer VLAIO en het Participatiefonds.
- Ondernemers hebben nood aan correcte en snelle dienstverleners. Gemeenten zouden een maximale behandelingstermijn moeten hanteren voor de gemeentelijke vergunningen.

5. CULTUUR & FEEST

5.1. Feest- en cultuurbeleid

Probleemstelling

Horeca wordt vaak niet betrokken in de besluitvorming of inrichting van evenementen op openbare plaatsen. Ondernemers worden niet op tijd op de hoogte gesteld en kunnen niet meer inspelen op de festiviteiten. Op die manier vormen evenementen regelrechte concurrentie voor de horeca in plaats van een versterkend effect op elkaar te hebben. Voorbereiding van feestelijke of culturele evenementen op het openbaar domein moeten daarom altijd in goed overleg met de lokale horeca gebeuren. Horeca levert een belangrijke bijdrage aan het creëren van een goede ambiance bij evenementen. Het betrekken van de sector bij deze evenementen is goed voor de werkgelegenheid en garandeert een professionele aanpak. Indien extra toegenomen of verbruiksruimten nodig zijn, geef deze dan op eerlijke manier in concessie van een reguliere horeca-uitbater. Op deze manier kunnen horecaondernemers een rol als ambassadeur in het gemeentelijk feest- en cultuurbeleid spelen. Hoe beter ze op de hoogte zijn, hoe beter ze ook hun openingsuren en hun personeelsbezetting kunnen afstemmen op wat er wordt georganiseerd. Ook in de ruimtelijke opstelling van deze evenementen kan rekening gehouden worden met de horeca. Zorg dat de tenten niet met de rug naar de plaatselijke horeca staan of dat er een vlotte doorstroming en circulatie gegarandeerd is zodat alle kraampjes bereikt worden. Kortom: creëer een sfeer waar zoveel mogelijk zaken van kunnen meegenieten.

Tot slot moeten gemeenten opletten welke extra regels ze aan uitbatingen opleggen via gemeentelijke reglementen. Zo streeft de Vlaamse overheid naar steeds meer "genderneutrale toiletten" en stelt de federale overheid alleen gescheiden toiletten verplicht voor werknemers. Toch zien gemeenten het soms tot hun plicht om gescheiden toiletten, ook in kleine horecazaken, verplicht te stellen.

Beleidsvoorstellen

- Betrek de horeca tijdig bij alle culturele evenementen en feesten op het openbaar domein. Zo kunnen zij de nodige maatregelen treffen om positief aan de festiviteiten bij te dragen.
- Denk bij de inrichting van de feesten ook aan de bestaande horeca en ken tijdelijke uitbatingen aan hen toe.
- Ga niet te ver in het opleggen van extra regels bovenop bestaande Vlaamse en federale regels via gemeentereglementen.

5.2. Nachtleven

Probleemstelling

Het nachtleven wordt door steden en gemeenten vaak gelijk gesteld met overlast. Een feestbeleid is een specifiek gegeven doordat het zich niet enkel overdag afspeelt. Toch moet een stad of gemeente zich bewust zijn van de trekkende factor die een levendig, bruisend en veilig nachtleven kan hebben op zowel jongere als oudere leeftijdsgroepen. Een heel goed initiatief dat op dit vlak is het "Quality nights-label". Dit partylabel op initiatief van de VAD verenigt clubs, concertzalen en dance-events die zich engageren om gezondheidsmaatregelen aan te bieden aan hun publiek, zoals: oordopjes, condooms, gratis water, opleiding van medewerkers, gezondheidsinfo over gehoorschade, drugs, roken en veilig vrijen en info over veilig vervoer. Ondertussen zijn er plannen om het concept van dit concept rond verantwoord uitgaan ook op bars toe te passen. Met andere woorden een "Quality Bar-label"

Een functie die vooral in grote steden met veel aanbod in het nachtleven zijn nut heeft bewezen is de "nachtburgemeester". Dit is een persoon die tussen de stad en de nightlifesector staat. De primaire taak van de nachtburgemeester is om beleidsadvies aan de gemeente te geven, om zodoende het nachtleven in de stad te bevorderen. Hij moet discussies aanzwengelen en oplossingen zoeken over typische problemen van de nacht, zoals clubs die het financieel moeilijk krijgen door hoge huurprijzen, nachtlawaai beperken en een evenwicht zoeken met buurtbewoners, of het eenvoudiger maken voor nieuwe evenementen om alle nodige vergunningen te krijgen. Verder is het ook de ideale persoon om het nachtleven in de stad tot een hoger niveau te tillen. Hij kan een gemeente wijzen waar er op onveilige plaatsen zijn en hoe die best aangepakt worden. Plaatsing van permanente camera's, tips in een stedelijke lichtplan, sfeerbeheer,...

Een heikel punt is de veiligheid bij dancings en danscafés. De federale veiligheidswet voorziet in een aantal verplichtingen omtrent onder meer portiers, maar legt daarnaast ook een strikt kader op. heel wat gemeenten nemen vaak goedbedoelde initiatieven door afspraken te maken over stewards. Deze afspraken zijn echter vaak onwettelijk. Er zijn voorbeelden van dancings die federaal beboet werden voor het uitvoeren van een lokale afspraak met de burgemeester. Daarnaast hebben zowel de gemeente als de dansgelegenheid er alle belang bij dat de avond rustig verloopt. Hoe beter afspraken zijn tussen de politiezone en de dansgelegenheid, hoe meer eventuele incidenten vermeden kunnen worden. Horeca Vlaanderen stelt vast dat sommige gemeenten daardoor extra belasting gaan heffen in geval van veelvuldige politie-interventie. Het gevolg is dat deze goede samenwerking in het gedrang komt. Indien er toch incidenten voorvallen, is een goede intergemeentelijke samenwerking noodzakelijk om amokmakers uit het nachtleven te bannen.

Beleidsvoorstellen

- De gemeente draagt zorg voor een gezond, positief en bruisend nachtleven.
- De gemeente ondersteunt en promoot de Quality Nights-labels.
- Gemeenten met een bruisend nachtleven stellen een nachtburgemeester aan.
- De gemeente legt geen onwettelijke verplichtingen op aan dansgelegenheden.
- Een goede verstandhouding tussen dansgelegenheid en politiezone voorkomt in de meeste gevallen incidenten.
- Gemeenten werken samen met de federale overheid om amokmakers uit het nachtleven te bannen. Het project "Safezone" uit Lier zou een voorbeeld kunnen zijn.

5.3. Veilig thuis

Probleemstelling

Een belangrijk onderdeel van een veilig uitgaansbeleid – of het nu over dancings of een avondje uit eten gaat – is veilig weer thuisraken. Via de BOB-campagnes zet Horeca Vlaanderen zich mee in om feestvierders ervan te overtuigen vooraf na te denken over hoe ze veilig naar huis terugkeren. Ook gemeenten moeten in hun mobiliteitsbeleid (zie ook hoofdstuk 6) nadenken over een veilige terugkeer.

In die zin is het onbegrijpelijk dat in de afgelopen jaren steeds meer nachtbussen werden afgeschaft. Mobiliteitsvraagstukken worden ook steeds aangepakt met steden als kern van mobiliteitsnetwerken, terwijl bijvoorbeeld discotheken vaak landelijker gelegen zijn en geen plaats vinden in dit mobiliteitsbeleid. Nochtans is het zeer belangrijk om de feestvierders uit de private wagen en in alternatieven te krijgen. De gemeenten kunnen en moeten hier een belangrijke rol in spelen.

Beleidsvoorstellen

- Steden moeten samen met de Vlaamse overheid investeren in nachtelijk openbaar vervoer.
- Gemeentebesturen kunnen afspraken maken met taxi-bedrijven om vaste en betaalbare tarieven in te voeren voor bepaalde trajecten, om een valabel alternatief te zijn voor jonge feestvierder. Onder meer Gent en Oostende tonen hoe het kan.
- Agglomeraties en grotere steden kunnen een "Collecto" systeem invoeren zoals bestaat in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest: taxidiensten verzorgen 's nachts een aantal lijnen van openbaar vervoer en vervoeren verschillende reizigers samen aan een beperkte prijs.

6. MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

6.1. Mobiliteitsplannen

Probleemstelling

Vele steden en gemeenten hebben de afgelopen legislatuur nieuwe mobiliteitsplannen ingevoerd of plannen dit te doen. Het gaat dan om het invoeren van autovrije of –luwe zones, enkelrichtingstraten, parkeerverboden, en dergelijke meer. Deze ingrepen hebben een onmiskenbare impact op de bereikbaarheid van onder meer horecazaken, zowel voor de consument als voor de leveranciers. Vaak gebeurde de invoering ook te bruusk en krijgen klant en ondernemer niet de tijd om te wennen aan de alternatieven, of ging de invoering ervan niet gepaard met de noodzakelijke alternatieven om de bereikbaarheid te verzekeren. Eens de zone is ingevoerd, is er een periode van gewenning noodzakelijk. Het is opvallend dat vele steden en gemeenten geen oor hebben voor de problemen waarmee handelaars en horecaondernemers worden geconfronteerd. Zelfs wanneer een overgangperiode (hopelijk) als tijdelijk wordt beschouwd, blijft het nodig om de directe impact op de lokale economie op te volgen.

Beleidsvoorstellen

- Mobiliteitsplannen mogen slechts ingevoerd worden na grondig en ernstig overleg met alle betrokken partners, waaronder de horecaondernemers. Er dient een voldoende draagvlak te zijn om drastische ingrepen te doen. Aan dit draagvlak moet gewerkt worden.
- Bij de invoering van de nieuwe situatie, moeten de flankerende maatregelen en alternatieven al in voege zijn, en niet alleen gepland staan. Alternatieve parkings, openbaar vervoer, fietsen en dergelijke moeten aanwezig zijn. Verfraaiing van de wandelzones moeten onmiddellijk worden ingevoerd, en eventueel kan er meer ruimte gegeven worden aan terrassen.
- Bij de invoering is een voortdurende monitoring met ernstig overleg noodzakelijk, met mogelijkheid tot snelle bijsturing.
- Niet alleen klanten, maar ook leveranciers moeten op vlotte wijze de weg naar de horecaondernemingen kunnen blijven vinden.
- Om een centrum niet oninteressant te maken voor bezoekers van de rand, blijft ook een auto-bereikbaarheid noodzakelijk via voldoende goed aangegeven en betaalbare parkeerplaatsen of openbare parking, op wandelafstand van het centrum.
- Nachtelijk vervoer gaat veel verder dan openbaar vervoer. Gemeenten moeten creatief openstaan voor alternatieven die feestende jongeren veilig thuis kunnen krijgen.

6.2. Openbare werken

Probleemstelling

Openbare werken zijn een noodzakelijk kwaad. Ze zorgen voor beperkte of langere tijd voor heel wat hinder, maar leiden uiteindelijk hopelijk tot een beter resultaat. Toch mag de impact van deze werken op een horecazaak niet verwaarloosd worden. Horecazaken die door openbare werken tijdelijk niet bereikbaar zijn, of die nauwelijks hun terras konden plaatsen tijdens de werken, kunnen daardoor ernstige economische schade oplopen, die niet meer te recupereren valt.

Beleidsvoorstellen

- Het codewoord blijft overleg: bij grote en kleine openbare werken moet steeds met horecaondernemers overlegd worden om de reële impact te kunnen inschatten en hoe deze gemilderd kan worden.
- Bereikbaarheid van horecazaken moet worden nagestreefd en goed aangeduid.
- Indien terrassen gedurende een ganse tijd niet gezet kunnen worden of niet aantrekkelijk zijn, moet de terrastaks geheel of gedeeltelijk worden kwijtescholden.
- Bij langdurige openbare werken met impact op de bereikbaarheid, bekijkt de gemeente best hoe dit op een fiscale wijze kan gecompenseerd worden.

6.3. Erfgoed

Probleemstelling

Erfgoed houdt van horeca en horeca houdt van erfgoed. Hiermee bedoelen we dat heel wat horeca gevestigd is in een beschermd gebouw, of gelegen in een beschermd stadszicht of landschap. Omgekeerd denken lokale besturen vaak aan horeca (hotels, restaurants, café of andere) wanneer ze een nuttige invulling zoeken voor een leegstaand stukje erfgoed. Ondernemen in erfgoed is echter niet eenvoudig. Al gauw komen heel wat regels en voorschriften kijken, die de uitbatingvoorwaarden bemoeilijken. In sommige panden wordt dit gecompenseerd door de aantrekkingskracht van het pand, maar dit is zeker niet altijd het geval. We roepen gemeentebesturen en Herita dan ook op tot een gezond pragmatisme, uiteraard met respect voor het erfgoed.

Beleidsvoorstellen

- Horeca in een erfgoedgebouw moet evenzeer rendabel zijn en moet kunnen concurreren met andere horeca in de buurt, die deze extra lasten en regels niet hoeven dragen. Horeca kan bijdragen aan het duurzaam en nuttig bewaren van erfgoed, maar moet dan wel overlevingskansen hebben.
- Concreet betekent dit dat bij afweging over bepaalde verbouwingen (bv bevestiging van luifels, investering in keuken of lift, en dergelijke meer) niet uitsluitend het erfgoedaspect maar ook de rendabiliteit van de uitbating in overweging moeten genomen worden. Beiden moeten elkaar kunnen versterken.

6.4. Signalisatie

Probleemstelling

Steden en gemeenten zijn niet altijd consequent in het zetten van toeristische bewegwijzering voor een horecazaak. De ene zaak krijgt wel een wegwijzer en de andere zaak niet. In het geval van wegenwerken wordt vaak niet aangeduid of de zaak nog bereikbaar is of niet. Potentiële klanten worden op deze manier afgeschrikt. Na de wegenwerken worden de bewegwijzering ook niet altijd teruggezet.

De laatste jaren werden heel wat wegwijzers naar hotels en restaurants verwijderd, met als verklaring dat dit in het GPS-tijdperk niet langer nodig is. Evenzeer blijkt dat vooral buitenlandse toeristen, wiens GPS niet altijd up to date is, afhankelijk zijn van een goede bewegwijzering.

Beleidsvoorstellen

- GPS is geen vervangingsmiddel voor de bewegwijzering van toeristische horeca. Deze bewegwijzering blijft erg belangrijk.
- In het specifieke geval van wegenwerken of het afsluiten van straten moet er voorzien worden in voldoende bordjes. Aan het begin van een opgebroken straat moet een aanwijzing als 'restaurant x bereikbaar', staan. Ter compensatie van de hinder en het omzetverlies die de horeca ondergaat t.g.v. de werken en/of de afsluiting van de straat, zouden dergelijke bereikbaarheids- en omlleidingsbordjes best gratis voorzien worden.

7. LEEFMILIEU

7.1. Lage emissiezones

Probleemstelling

In 2017 voerde de stad Antwerpen een lage emissiezone (LEZ) in voor de binnenstad. Andere steden en gemeenten willen hetzelfde doen. Dit heeft echter een mogelijk enorme impact op het toerisme in ons land. Niet omwille van de leefmilieuvorschriften, maar omwille van de praktische uitwerking ervan.

Buitenlandse toeristen (muv Nederlanders) moeten zich in Antwerpen op een Antwerpse website registreren binnen de 24u dat men de LEZ is binnengereden. Dit is ongeacht het voertuig waarmee gereden wordt. Aangezien de automatische nummerplaatherkenning alleen met Nederlandse nummerplaten lukt, moeten alle andere nationaliteiten zich in alle gevallen registreren op straffe van boete. Indien andere steden en gemeenten ook een LEZ invoeren en telkens ook een eigen registratie inroepen, wordt Vlaanderen onbezoekbaar voor buitenlandse toeristen.

Beleidsvoorstellen

- Registratie van buitenlandse bezoekers voor een LEZ moet voor het ganse land éénmalig en éénvormig gebeuren. Steden en gemeenten mogen niet telkens een eigen systeem lanceren.

7.2. Rookverbod

Probleemstelling

Het rookverbod is ondertussen bijna vijf jaar van kracht en zou een evidentie moeten zijn. Horecazaken die het rookverbod doelbewust overtreden, bezondigen zich aan deloyale concurrentie. Maar ook wie het rookverbod toepast, is niet veilig voor mogelijke bekeuringen. Er doen zich twee belangrijke problemen voor bij controles op het rookverbod, hetzij door de FOD Volksgezondheid, het FAVV of de lokale politie. Ten eerste treedt men steeds op tegen de uitbater, maar niet consequent tegen de roker zelf. Indien men het gedrag van de roker wil beïnvloeden, moet ook hij in alle gevallen een boete krijgen. Ten tweede stelt Horeca Vlaanderen vast dat horecaondernemers die ter goeder trouw het rookverbod toepassen en alle maatregelen treffen om het toe te passen, toch nog veroordeeld worden omdat klanten het rookverbod stiekem hebben overtreden.

Beleidsvoorstellen

- Bij controles op het rookverbod moet ook elke rokende klant steeds beboet worden.
- Een horecaondernemer die ter goeder trouw alle maatregelen heeft genomen om het rookverbod toe te passen, mag niet verantwoordelijk gesteld worden voor een stiekeme roker in zijn etablissement.

7.3. Geluidsreglementen

Probleemstelling

Vanaf 1 januari 2013 gelden in Vlaanderen geluidsnormen voor muziekactiviteiten. Deze Vlaamse geluidsnormen leggen de maximale geluidsniveaus en randvoorwaarden vast voor muziekactiviteiten die toegankelijk zijn voor publiek en waarbij elektronisch versterkte muziek wordt gebruikt, dus bijvoorbeeld voor de muziek in een (dans)café.

Deze Vlaamse geluidsnormen waren op zich voor heel wat horecazaken al een verstrenging van de regelgeving en zorgden voor bijkomende investeringen voor hen. Bovendien laat de Vlaamse regelgeving rond de geluidsnormen toe dat de lokale overheid, meer bepaald het college van burgemeester en schepenen, geval per geval strengere normen en bijkomende voorwaarden kan opleggen.

Sommige gemeenten hebben dit ook gedaan en vaak heeft dit ernstige gevolgen gehad voor de betrokken horecazaken van die gemeente(n). Zo leggen sommige gemeenten aan horecazaken op dat zij een geluidsbegrenzer moeten installeren en/of dat zij gratis oordopjes ter beschikking moeten stellen van hun klanten enz., terwijl deze zaken dit volgens de Vlaamse regelgeving niet verplicht zijn. Sommige gemeenten verplichten horecazaken zelfs om de muziek in hun zaak aan een lager geluidsniveau te spelen dan hen eigenlijk door de Vlaamse regelgeving is toegelaten.

Het spreekt voor zich dat zo'n lokale strengere regels een nefaste impact kunnen hebben op de betrokken horecazaken.

Beleidsvoorstellen

- Gemeenten vaardigen geen geluidsregels uit die strenger zijn dan de Vlaamse geluidsregels.
- Als gemeenten toch eigen geluidsregels zouden willen uitvaardigen, gaan zij hierover in constructief overleg met de betrokken horecazaken en de gemeenten hanteren in elk geval een grote voorzichtigheid omtrent eigen geluidsregels gelet op de ernstige gevolgen die deze kunnen hebben op de horecazaken, onder meer ingeval bijkomende investeringen vereist worden enz.

binnenlandpromotie gebeurt. Logeren in Vlaanderen moet dus investeren in een constructief partnerschap met Toerisme Vlaanderen (en vice versa).

Tot slot hebben de provincies een traditie in promotie van de lokale eet-, drink- en tafelcultuur. De vroegere vzw Vlaanderen Lekkerland is opgegaan in Toerisme Vlaanderen en kent daar een actieve werking binnen de Flanders Food Faculty. De provincies blijven echter een erg belangrijke promotor van de lokale gastronomie. Horeca Vlaanderen roept op om een blijvende rol hierin te spelen.

Beleidsvoorstellen

- Registratie van buitenlandse bezoekers voor een LEZ moet voor het ganse land éénmalig en éénvormig gebeuren. Steden en gemeenten mogen niet telkens een eigen systeem lanceren.
- Elke provincie beschikt over een autonome Provinciale Toeristische Organisatie en investeert voldoende middelen voor een professioneel toerismebeleid, in overleg met de provinciale horecafederatie.
- Logeren in Vlaanderen kan steunen op voortgezette financiële inspanningen van de provincies.
- LIV werkt structureel samen met de kunststeden, de gemeentelijke toeristische diensten en met Toerisme Vlaanderen.
- De provincies zetten in op de promotie van de lokale eet-, drink- en tafelcultuur.

8.2. Economisch beleid

Het provinciale economische beleid bestaat uit vele aspecten: de provinciale ontwikkelingsmaatschappijen, kernversterkend stedelijk beleid, onroerend erfgoed, vergunningen, ruimtelijke ordening. Bij algemeen economisch beleid wordt niet altijd de reflex gemaakt naar de specifieke behoeften van de horecasector, bv in het kernversterkend beleid. Daarom is het aangewezen een structureel overleg met de provinciale horecafederatie tot stand te brengen.

Een specifiek aandachtspunt is de exploitatie van onroerend erfgoed. Provincies staan vaak in voor heel wat erfgoed, waarvoor vaak een nuttige bestemming wordt gezocht. Meermaals komt een horeca-uitbating (van restaurant tot hotel, café of evenementen) daarvoor in aanmerking. In dat geval moet de provincie een aantal aspecten in overweging nemen. Om erfgoed zo authentiek mogelijk te laten verderleven, is het evident dat er heel beschermende maatregelen worden genomen. Indien men echter beslist het erfgoed als horecaonderneming te bestemmen, moet men aanvaarden dat ook het uitbaten van een rendabele horecazaak zijn wetmatigheden heeft (het plaatsen van terrassen, het bevestigen van een luifel, vereisten van toegankelijkheid, ...). Indien er horeca wordt geplaatst in een stukje erfgoed moet er een zeer goed evenwicht gevonden worden tussen bescherming en rendabiliteit.

Om de rendabiliteit van horeca te bevorderen, bv in provinciale domeinen, is het sowieso aangewezen steeds een overeenkomst te sluiten met de horecaondernemer en nooit een brouwerij of drankenhandelaar als tussenpersoon aan te stellen. Op die manier wordt de ruime problematiek van drankafnameovereenkomsten (de "brouwerijcontracten") vermeden.

Provincies spelen ook een rol in land- en tuinbouwonderzoek. Hierbij kan meegenomen worden dat onderzoeksresultaten die nuttig zijn voor de land- en tuinbouw of voor voedingsproducenten, dit ook kunnen zijn voor ondernemers die later in de keten zitten. Bij specifiek onderzoek moet er dus een reflex zijn om resultaten ook tot in de horeca door te trekken. Dezelfde overweging kan gelden bij de promotie van streekproducten.

Beleidsvoorstellen

- De horeca is een specifieke sector die best structureel betrokken wordt in het provinciaal economisch beleid.
- Erfgoed met een horecabestemming moet de voorwaarden tot een rendabele horeca-onderneming in zich dragen.
- Provinciale concessies voor horeca volgen minstens de voorwaarden van de handelshuurregeling en worden rechtstreeks aan een horeca-ondernemer toegekend.
- Voedingsonderzoek en promotie van streekproducten kunnen vaak tot in de horeca worden doorgetrokken.

8.3. Mobiliteit

Probleemstelling

Provincies hebben vaak een bevoorrechte helikopterrij op de verkeersknoepen in ons land. Het is dan ook een uitgelezen niveau om aandacht te besteden aan bv fietsknooppunten en mobiliteitsstudies. De fietsontsluiting heeft zowel een toeristisch als een mobiliteitsbelang. Daarnaast kunnen provincies een rol spelen in het in kaart brengen van minder voor te hand liggende verkeersstromen. Vooral toerisme en uitgaansleven zorgen soms voor alternatieve stromen. In de meeste mobiliteitsschema's worden stedelijke kernen als het knooppunt van mobiliteit gezien. Daarbij wordt uit het oog verloren dat bv discotheken niet altijd in deze kernen liggen. Het gevolg is dat er nauwelijks aanbod aan openbaar vervoer is naar deze plekken. Dit valt bijzonder te betreuren in het kader van het streven naar veilig nachtelijk vervoer rond uitgangspunten. De provincie zou dus een rol moeten kunnen spelen om ook het toeristische vervoer en het nachtelijke vervoer in kaart te brengen en voor ontsluitingsvoorstellen te zorgen.

Beleidsvoorstellen

- Provincies blijven investeren in fietsknooppunten en fietsontsluiting.
- De provincie brengt ook nachtelijke en toeristische verkeersstromen in kaart en stelt veilige ontsluitingsmogelijkheden voor, liefst via openbaar vervoer.

Dit memorandum kan je ook raadplegen op www.horecavlaanderen.be/kiesvoorhoreca

9. CHECKLIST

MAAK UW GEMEENTE/STAD HORECAPROOF

Algemeen horecabeleid:

Mijn stad/gemeente heeft een horecabeleidsplan, op maat van de gemeente en de ondernemers

Mijn stad/gemeente heeft een schepen van toerisme

Dit mandaat is toegevoegd aan de bevoegdheid economie

Mijn stad/gemeente heeft een structureel overlegplatform tussen alle betrokken partners (bestuur/politie/lokale horeca)

Mijn stad/gemeente heeft een horecacoach/manager

Voltijds

Deeltijds

Mijn stad/gemeente heeft een intergemeentelijk horecaoverleg (buurgemeenten) inzake de lokale wetgeving

Mijn stad/gemeente heeft een structureel overleg met de lokale BV (Horeca Vlaanderen)

Mijn stad/gemeente heeft een startersbrochure, op maat van de eigen gemeente

Mijn stad/gemeente heeft een structureel overleg met de horeca inzake culturele evenementen en feesten

Mijn stad/gemeente geeft bestaande horeca de eerste mogelijkheid voor tijdelijke uitbatingen in het kader van culturele evenementen en feesten

Communicatie:

Mijn stad/gemeente heeft een geïjkt communicatiekanaal om horeca-uitbaters in te lichten over alle zaken die een impact hebben op de normale werking (openbare werken, nieuwe wetgeving...)

Mijn stad/gemeente heeft een eigen toeristische website of afzonderlijke toeristische pagina's

Mijn stad/gemeente heeft een toeristisch aanbod en promotie, ontwikkelt in overleg met de horeca (incl. restaurants, cafés en aangemelde logies)

Mijn stad/gemeente promoot de startersbrochure, op maat van de eigen gemeente, evenals het aanbod van opleidingen

Mijn stad/gemeente promoot de gedragscode inzake drankafnameovereenkomsten en de caféopleiding voor startende café-uitbaters

Mijn stad/gemeente moedigt, in samenwerking met Horeca Vlaanderen, een peterschapsbeleid aan onder de lokale horeca

Lokale wetgeving:

Mijn stad/gemeente heeft een algemene lokale wetgeving (GAS) inzake horeca (vergunningenbeleid)

Mijn stad/gemeente heeft een maximale afhandelingstermijn voor het toekennen van een lokale vergunning

Mijn stad/gemeente heeft een databank inzake de horecazaken op het grondgebied

Mijn stad/gemeente heft een toeristenbelasting per overnachting

De opbrengsten worden geïnvesteerd in toeristische promotie

Mijn stad/gemeente heeft een terrasreglement gekoppeld aan een niet-disproportionele terrasbelasting

Handhaving:

Mijn stad/gemeente heeft een structureel handhavingsbeleid inzake het logiesdecreet

Mijn stad/gemeente heeft een structureel handhavingsbeleid inzake deloyale concurrentie (pop- ups, sociale restaurants, eigen uitbatingen, lokale vergunningen....)

Mijn stad/gemeente heeft een structureel handhavingsbeleid inzake het rookverbod waarbij ook elke rokende klant zal worden geverbaliseerd en waarbij niet (enkel) de uitbater aansprakelijk kan worden gesteld voor een stiekeme roker

Gemeentelijke concessies:

Mijn stad/gemeente heeft een concessiebeleid waarbij de concessie rechtstreeks aan de uitbater wordt gegeven om drankafnameovereenkomsten te vermijden

Mijn stad/gemeente volgt in het kader van een concessie zo veel mogelijk de minimale voorwaarden van de handelshuurwet of – decreet

Mijn stad/gemeente legt in het kader van een concessie geen detaillistische en/of onrealistische uitbatingvoorwaarden op

Subsidies en premies:

Mijn stad/gemeente geeft het horecabeleid mee vorm door het toekennen van subsidies en premies

Mijn stad/gemeente ontwikkelt dit beleid in overleg met de lokale horeca

Mijn stad/gemeente verwijst ondernemers door naar de subsidiemogelijkheden van o.a. VLAIO en het participatiefonds

Geluidsnormen (Wet Schauvliege)

Mijn stad/gemeente vaardigt geen geluidsnormen uit die strenger zijn dan de Vlaamse geluidsnormen

Mijn stad/gemeente heeft een structureel overleg inzake extra maatregelen die worden opgelegd met betrekking tot de geluidsnormen

Provinciale besturen:

Mijn provincie werkt mee aan een éénmalig en - vormig registratiesysteem voor het ganse land

Mijn provincie beschikt over een autonome Provinciale Toeristische Organisatie en investeert voldoende middelen voor een professioneel toerismebeleid, in overleg met de provinciale horecafederatie

Logeren in Vlaanderen kan steunen op voortgezette financiële inspanningen van de provincie

Logeren in Vlaanderen werkt structureel samen met de kunststeden, de gemeentelijke toeristische diensten en met Toerisme Vlaanderen

Mijn provincie zet in op de promotie van de lokale eet-, drink-, en tafelcultuur

Mijn provincie betreft de horeca structureel in het provinciaal economisch beleid

De voorwaarden die de provincie stelt inzake erfgoed met horecabestemming moeten rendabel blijken

De concessies van de provincie voor horeca volgen minstens de handelshuurregeling en worden rechtstreeks aan de horecaondernemer toegekend

Mijn provincie trekt voedingsonderzoek en promotie van streekproducten door tot in de horeca

Mijn provincie investeert in fietsknooppunten en fietsontsluiting

Mijn provincie brengt de nachtelijke verkeersstromen in kaart en stelt veilige ontsluitingsmogelijkheden voor, liefst via het openbaar vervoer

**HORECA
VLAANDEREN**

HORECA VLAANDEREN VZW
ANSPACHLAAN 111/4
1000 BRUSSEL

02/213.40.10

www.horecavlaanderen.be